

בסוגיא). ויש מפרשים, שמה שהצריכו שפקק החלון או הנגר יהיו קשורים ותלויים, זה גם מצד בונה [או אהל] וגם משום מוקצה, והתליה מתירה איסור בונה, והקשירה מתירה איסור טלטול (רמב"ן ורשב"א לעיל קכה, ב). ויש שפירשו, שלגבי פקק החלון סובר רבי אליעזר שיש בו גם משום מוסיף על האהל וגם משום מוקצה, אבל בנגר וקנה אין איסור מוסיף על הבנין, כיון שאינם קבועים בבנין כלל, והאיסור בהם הוא רק משום מוקצה (תוס', וראה שם שביאר את ההכרח לכך שבפקק החלון נחלקו בשתי מחלוקות).

וְהַמּוֹנֵחַ כָּאֵן וְכָאֵן אָסוּר, שכשתוקעו בשבת חייב מדאורייתא משום בונה, ומשום כך גם במקדש אסור (רש"י), שהואיל ואינו קשור נחשב כבנין גמור, כיון שהוא נראה כשאר גגרים ויתדות שתוקעים בכתלים (רבינו יהונתן עירובין לד, ב מדפי הרי"ף ד"ה הלכה). ויש שסוברים, שנגר אסור בטלטול מדרבנן משום טלטול מוקצה, ומכיון שהוא משמש את הבית, אין די בכך שמייחדו לשימוש [כמו בשאר כלים], אלא צריך לקשור ולתלות אותו כדי שלא יהיה מוקצה, ואף שאין שבות במקדש, מכל מקום יש שבותים חמורים שהחמירו בהם גם במקדש (תוס').

קְנָה שֶׁהִתְקִינוּ וְכוּ', וקנה זה דומה הוא קצת לנגר, אלא שנגר נכנס בקרקע, והקנה נכנס בכותל (מג"א ש"ג, ב, וראה עוד בתוס' ד"ה רבי).

וְהוּא שְׁמִתְקָן - שיש בדעתו להשתמש בו, אך אין צריך לתקנו בידינו (תוס', ריטב"א לעיל קכה, ב ד"ה מאי), וכשחושב בערב שבת להשתמש בו כ'פקק החלון' אינו נחשב כמוסיף על הבנין (ביאור הגר"א אר"ח ש"ג, ב, לשיטת רש"י שכל הסוגיא היא מצד בונה). אך אם לא היה בדעתו להשתמש בו, אסור לסגור בו את החלון, כי אף שלחכמים מותר להוסיף תוספת עראי על הבנין, פקק החלון נחשב כתוספת קבע, משום שבשימוש זה הוא מייחד אותו להיות חלק מהבנין, וגם כשמיסר אותו לאחר זמן מועט, עדיין נחשב כחלק מהבנין (אבני נזר אר"ח רכד, ד). ויש שפירשו, שהתיקון נצרך רק בשביל שהפקק לא יהיה מוקצה ויוכל לטלטלו, אך מצד מלאכת בונה אין צריך תיקון כלל לפי שתוספת עראי היא, ולשיטה זו יכול לטלטלו גם כשחושב להשתמש בו ככלי, ולא רק כשחושב להשתמש בו כ'פקק החלון' (ביאה"ל ש"ג, א ד"ה מע"ש, ע"פ משמעות הרא"ש).

דִּתְנֵן נֶגֶר הַנֶּגֶר וְכוּ', ובשלושת המקרים של הגמ' [פקק החלון, נגר הנגר, וקנה שנועלים בו את הדלת (המבואר להלן בסמוך)] התנאים שאסרו לתחוב אותם בכותל או בדלת, אסרו זאת מצד איסור בונה, אך מודים הם שמותר לטלטלם, ואין בכך משום טלטול מוקצה, כיון שמדובר שיש תורת כלי עליהם, או שכדי שלא יהיה מוקצה די שייחדו במחשבתו לכך (מגיני שלמה, ע"פ רש"י